

НЕБЕЗПЕКИ ХІМІЧНОЇ ЗАГРОЗИ У ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС

Опара Н. М.

к.с.-г.н., доцент кафедри безпека життєдіяльності,

Дударь Н.І.

завідувач лабораторії кафедри безпека життєдіяльності

Полтавський державний аграрний університет

м. Полтава

Війна завжди була одним із найбільших лих в історії людства, і залишається такою й повсякчас. Вона знищує значні людські і матеріальні ресурси, веде за собою інші лиха, гальмує розвиток людства. З кожним роком сила зброї стає все сильнішою, а наслідки її використання – все жахливішими.

Зараз, в третьому тисячолітті, людство має зброю масового ураження до якої відносять і хімічну.

Основою хімічної зброї є отруйні речовини, якими споряджені авіабомби, авіаційні наливні прилади, боєголовки ракет, снаряди.

Отруйні речовини призначені для ураження незахищених людей, тварин і можуть забруднювати воду, місцевість, повітря, продовольство.

Основними шляхами проникнення отруйних речовин в організм людини є наступні:

- через дихальні шляхи;
- через ранову поверхню (при пораненнях);
- через шкірні покриви;
- через шлунково-кишковий тракт.

Як же треба діяти у разі виникнення хімічної небезпеки?

1. У разі подання сигналу «Хімічна тривога!», почувши сирени і переривчасті гудки відомчих підприємств, негайно ввімкніть приймач або телевізор.

2. Уважно прослухайте інформацію про надзвичайну ситуацію (НС) та порядок дій.

3. Не панікуйте, будьте зібраними.

4. Виконайте заходи безпеки.

5. Надягніть засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) органів дихання (протигази) та найпростіші засоби захисту шкіри.

6. Надайте допомогу дітям, особам з обмеженими фізичними можливостями та літнім людям.

7. За можливості, негайно залиште зону забруднення.

8. Залишаючи приміщення, візьміть підготовлені речі та одягніть засоби захисту.

9. Якщо такої можливості не має, залишайтеся у приміщенні. Щільно зачиніть вікна, двері, димоходи, вентиляційні отвори, заклейте щілини в рамах вікон та дверей.

10. Вимкніть джерела газо-, електропостачання, загасіть вогонь у печах.

11. Зберіть необхідні документи, ліки, продукти, запас питної води, інші необхідні речі у «тривожну валізу» (екстрену валізу, носимий аварійний запас,

тривожний рюкзак, екстрений рюкзак, надзвичайний набір) та підготуйтеся до евакуації.

12. Слідкуйте за повідомленнями від органів влади.

13. Виходьте із зони ураження в бік, перпендикулярний напрямку вітру.

14. Обходьте тунелі, яри, лощини – в них може бути висока концентрація небезпечних речовин.

Слідкуйте за повідомленнями офіційних джерел інформації та чітко дотримуйтесь інструкції.

Такі повідомлення мають містити:

1. Оголошення про ознаки застосування хімічної зброї.
2. Основні ознаки виявлення хімічних речовин.
3. Територію їхнього застосування.
4. Рекомендації щодо запобігання ураження та надання первинної допомоги.
5. Способи звернення для постраждалих осіб та номери екстрених служб.
6. Вказівки для осіб, які потребують евакуації з зони ураження.
7. Після підтвердження використання конкретних видів хімічної зброї повідомлення та вказівки будуть деталізовані.

Першочергові дії в зоні хімічного ураження можна розділити на три групи.

1. Дії у приміщення.
2. Дії надворі.
3. Дії в транспортному засобі.

В приміщенні першочергові дії в зоні хімічного ураження наступні:

1. Підніміться на найвищий поверх та знайдіть кімнату з якомога меншою кількістю вікон та дверей.
2. Закрийте вікна, двері, вентиляційні отвори та все інше, що допомагає потрапляти повітря в приміщення ззовні.
3. Не їжте і не пийте нічого, що може зазнати впливу хімічних речовин.
4. Увімкніть новини та дочекайтесь повідомлення, коли вихід на вулицю стане безпечним.

Першочергові дії в зоні хімічного ураження на дворі наступні:

1. Залишити територію ураження.
2. Намагайтесь рухатися швидко, але не бігти.
3. Дихайте повільно, щоб вдихати якнайменше отрути.
4. Знайдіть укриття поблизу. Якщо це можливо, повертайтеся у своє помешкання.

В автомобілі першочергові дії в зоні хімічного ураження наступні:

1. З'їжджайте на узбіччя, не заважаєте руху аварійних автомобілів.
 2. Вимкніть двигун і закрийте всі вентиляційні отвори, які втягують зовнішнє повітря, включаючи вентиляційні отвори кондиціонера.
 3. Прикрийте рот і ніс маскою для обличчя, тканиною, хустинкою, шарфом.
- Як здійснюється евакуація із зони ураження хімічною зброєю?

1. Під час евакуації із зони ураження хімічною зброєю вдягніть чистий щільний одяг, який максимально закриває всі ділянки тіла. Якщо є можливість, вдягніть окуляри, маски, шапки та рукавички, а також дощовик.

2. Якщо Ви маєте перебувати в укритті, зробіть запас води, їжі та предметів першої необхідності.
3. Не повертайтеся в зону ураження без відповідних розпоряджень Державної служби з надзвичайних ситуацій (ДСНС) та інших екстрених служб, адже території можуть бути небезпечними тривалий час (навіть декілька місяців).

Які дії повинні бути якщо відчуваєте симптоми ураження хімічною речовиною?

1. Зніміть верхній шар одягу, якщо можливо, покладіть одяг у пакет і закрийте його.
2. Помістіть цей герметичний пакет в інший пакет і запечатайте клейкою стрічкою. Пізніше буде надано інструкції щодо його утилізації або очищення.
3. Якщо у Вас є ознаки або симптоми впливу їдких або подразнюючих речовин (печія очей або шкіри, почервоніння, свербіж) – промийте їх водою.
4. Не використовуйте мило для промивання очей. Не торкайтесь інших людей, щоб уникнути можливого поширення хімікату.

Основними фізичними симптомами застосування хімічної зброї є наступні:

1. Блювота.
2. Втрата свідомості.
3. Дезорієнтація.
4. Міоз (надмірне звуження зіниць).
5. Нудота.
6. Пітливість.
7. Подразнення дихальних шляхів і ускладнене дихання.
8. Подразнення очей і шкіри.
9. Посмикування.
10. Судоми.

Треба пам'ятати, що російські окупанти можуть застосовувати неконвенційну (хімічну) зброю проти військових та цивільних порушуючи усі зобов'язання. Так, 21 березня російськими окупаційними військами було здійснено обстріл підприємства «Сумихімпром», під час якого відбувся витік аміаку. Радіус зони ураження при цьому склав 2,5 кілометри.

При подачі сигналу «Хімічна тривога!» силами військ та підрозділів цивільного захисту (ЦЗ) розгортаються евакуаційні заходи, медична допомога постраждалим і їх транспортування до сховищ, починаються перші етапи дегазації.

Потрібно швидко ліквідувати загрозу для життя людей, локалізувати і очистити зони забруднення води, не допустити поширення отруєння на великі території. Для цього існують спеціальні війська хімічного захисту та підрозділи ЦЗ та ДСНС.

Все буде Україна!

Список використаних джерел

1. Медицина надзвичайних ситуацій. Організація надання першої медичної допомоги: навч. посіб. /В.С. Тарасюк, М.В. Матвійчук, В.В. Па... та ін. за ред. В.С. Тарасюка. – 4-е вид. виправ. Київ: ВСВ «Медицина», 2018. – 528 с.
2. Офіційний сайт Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/ru>
3. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Служби безпеки України. URL: <https://ssu.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства оборони України. URL: <https://www.mil.gov.ua/>
6. Офіційний сайт ДСНС. URL: <https://dsns.gov.ua/>
7. Офіційний сайт МОЗ. URL: <https://moz.gov.ua/>